

om, har i sine Grundprinciper fulgt Lov 20de Juni 1850, der hedder „Lov om Kreditforeninger og Laanekasser“, det vil sige, forsaavidt den første Del, nemlig den om Kreditforeninger, angaar, altsaa Lovens fire første Paragrafer; men der er naturligvis derfra flet forskjellige Afvigelser, tilbels grundet paa, at det Lovforslag, vi have indbragt, angaar mindre Grundeiere, hvorved forstaaes Grundeiere under en Lønne Hartkorn. Deraf følger nogle forskelligeigheder, blandt andre den, at man ikke har kunnet sætte en saa stor Interessentkassensum som i Loven af 1850, men kun  $\frac{1}{2}$  Mill., hvorimod Lov 20de Juni 1850 forudsætter, at der skal være to Mill. tilstede — saavidt jeg husker — for at en Kreditkasse kan oprettes. Foruden den Forskjellighed, der følger af, at dette Lovforslag gjælder mindre Grundeiere, er der ogsaa nogle mindre Forskjelligheder som følge af, at adskillige andre Love ere vedtagne siden 1850. Hovedforskjellighederne skal jeg nu tillade mig at paapege. I § 2 er Litra a. d. og e. overensstemmende med § 2 i Loven af 20de Juni 1850. Dem skal jeg altsaa ikke dvæle ved her, men henvise ærede Medlemmer til Sammenligning. Derimod ere Litra b. og c. forskellige, idet Udvalget foreslaar, at der skal gives de mindre Grundeieendomsbesiddere særlige Begunstigelser, som ikke ere indrømmede de større Grundeieendomsbesiddere. Disse særlige Begunstigelser ere følgende. For det første det, at Foreningens Medlemmer skulle være fritagne for at lade de Obligationer, som de udstede til Foreningen, stemple. Man vil huske, at Kreditforeningens Obligationer vel ere stempelfri, men ikke de, der udstedes af Foreningens Medlemmer til selve Kreditforeningen. Vi foreslaa, at de alle skulle være stempelfri og tillige fritagne for Thinglæsningsafgifter, og at Pantebogsattesten skal gives uden Betaling. Man er gaaet ud fra, at det, som særlig tynger Husmand ved at faae Laan, naar de overhovedet kunne faaes — thi man vil jo vide, at Kreditforeningerne, ialtsald de fleste af dem, ikke give Laan under 1200 Kr. — er, at Omkostningerne ere for store. Man har derfor troet det rigtigt, at der fra Statens Side bragtes det Offer, at de Obligationer, som Medlemmerne skulle udstede til Foreningen, skulle være stempelfri og tillige fri for Thinglæsningsgebyrer, og at Medlemmerne heller ikke behøve at give Gebyr for Pantebogsattesten. Det er den første væsentlige Forandring fra Loven af 20de Juni 1850 og den væsentligste Indrømmelse. Den anden er den, som staar i Litra c. i § 2, at den eventuelle Bestyrelse faar af Statskassen et Tilskud eengang for alle af 5,000 Kr. til at organisere Foreningen. Det vil jo allerede kræve ikke saa faa Offre at faae en saadan Forening organiseret. Desuden gives der Bestyrelsen aarlig 15,000 Kr. til Administrationsudgifter. Det er egentlig de to væsentligste Indrømmelser, som i nærværende Lovforslag ere

givne til de tvende eventuelle Kreditforeninger for mindre Grundeiere. Der har naturligvis ogsaa været omtalt andre Indrømmelser i Udvalget, og blandt Andet har der været talt om Statsgaranti; men man er, i alt Fald tror jeg nok i sin store Almindelighed, bleven enig om, at det ikke ret vel kan gaa af den Grund, at man frygter for, at dermed ogsaa kunde følge, at Staten da paa en eller anden Maade kom til at udnævne Repræsentanter, ja, maaske endogsaa selve Bestyrelsen for Foreningerne, hvilket man har anset for mindre heldigt. Derimod har Udvalget ganske vist tænkt og, jeg tror, ogsaa været enig om, at Statskassen burde kjøbe et saa stort Antal af disse Obligationer til sin Reserverfond, at de kunne holdes oppe i en tilbørlig Kurs, saaledes at de i det Mindste kom til at staa ligesaa højt som de øvrige Kreditforeningers Obligationer. Det var altsaa Indrømmelsen i § 2 og det, hvori Lovforslaget adskiller sig fra Loven af 20de Juni 1850. Af de øvrige Paragrafer behøver jeg kun at dvæle ved § 4 og her kun de Punkter, hvori Loven adskiller sig fra Loven af 20de Juni 1850, nemlig Litraerne g. og h. De angaa naturligvis Statens Kontrol. Da Staten jo skal bringe et Offer her, er det rimeligt, at den faar Ret til at føre nogen Kontrol med de nævnte Foreninger. Man har da foreslaaet i Litra g., at der aarlig skal udnævnes 2 Revisorer, af hvilke den ene skal udnævnes af Indenrigsministeren, den anden af Repræsentantskabet, og endelig under h., at Indenrigsministeriet er berettiget til til enhver Tid at affordre Kreditforeningens Bestyrelse Dplysninger om Forholdene i det Hele og berettiget til at gribe ind, forsaavidt det maatte finde, at der foreligger mislige Forhold. Det er altsaa den Kontrol, man har ment, der burde gives Statsmagten overfor den Begunstigelse, man paa den anden Side foreslaar at give de mindre Grundeieendomsbesiddere. Vi have naturligvis maattet spørge os selv, om det var forsvaerligt, saaledes at stille de mindre Grundeieendomsbesiddere anderledes end de Øvrige. Svaret paa Spørgsmaalet er Lovforslaget, og Udvalget har været af den Mening, at det var forsvaerligt henset navnlig til, at de mindre Grundeieendomsbesiddere ere særlig ubeløstet füllede derved, at, saa at sige Afgangen for dem er lukket til alle offentlige Midler. De kunne ingen Penge faae i Livrenteanstalten, fordi den, saavidt jeg veed, flet ikke laaner ud under 4,000 Kr. Anstalten siger: Skulle vi gaa videre med smaa Laan, ere vi nøbte til at forsøge Kontorpersonalet, og det vil da gaa ud over de Livsforfikkrede. De øvrige offentlige Stiftelser gaa — hvis de overhovedet gjøre det, det veed jeg ikke — i alt Fald høist nødigt til at laane deres Midler ud til Husmand. De fleste Kreditforeninger gaa ikke under 1200 Kr.; jeg veed kun een, nemlig den